

Magtmisbrug og tavshed i nobelprisvinderen Abdulrazak Gurnahs roman *Tavshedens ø*

Tavshedens ø af Abdulrazak Gurnah (billedet) er veloplagt fortalt, sanselig og humoristisk. Humoren kommer blandt andet til udtryk i beskrivelserne af det helt absurde magtmisbrug og bliver næsten tragikomiske, mener Alice Riis Bach. Foto: Wikimedia Commons.

Alice Riis Bach
25.08.2024

BØGER // ANMELDELSE – Abdulrazak Gurnahs *Tavshedens ø* er et godt sted at starte, hvis man ikke er bekendt med fortællinger, der behandler kolonialismens og postkolonialismens komplekse udvikling, skriver Alice Riis Bach.

Tavshedens ø

Forfatter: Abdulrazak Gurnah

Forlag: Gutkind

Oversat af Siri Ranva Hjelm Jacobsen

Udkom d. 15. august 2024.

Abdulrazak Gurnahs *Tavshedens ø* udkom på engelsk i 1996 og kommer nu på dansk fra forlaget Gutkind, måske fordi forfatteren i 2021 blev tildelt Nobelprisen i litteratur.

Hvis man ikke er bekendt med fortællinger, der behandler kolonialismens og post-kolonialismens komplekse udvikling, så er *Tavshedens ø* et godt sted at begynde, for romanen er forrygende læsning.

Jeg-fortælleren er sympatisk, men beretter uden tøven om sine mindre gode sider og handlinger, han skammer sig over. Desuden er der passager, hvor fortælleren taler direkte til læseren med en forventning om et minimum af viden om relationen mellem lande, der tidligere var koloniserede og den tidligere kolonimagt.

Det fik mig til at tænke på Danmarks rolle som kolonimagt med den seneste skandale i medierne in mente: overgrebene på kvinder i Grønland, der af den ene eller anden grund opsøgte en læge og forlod lægerne steriliseret.

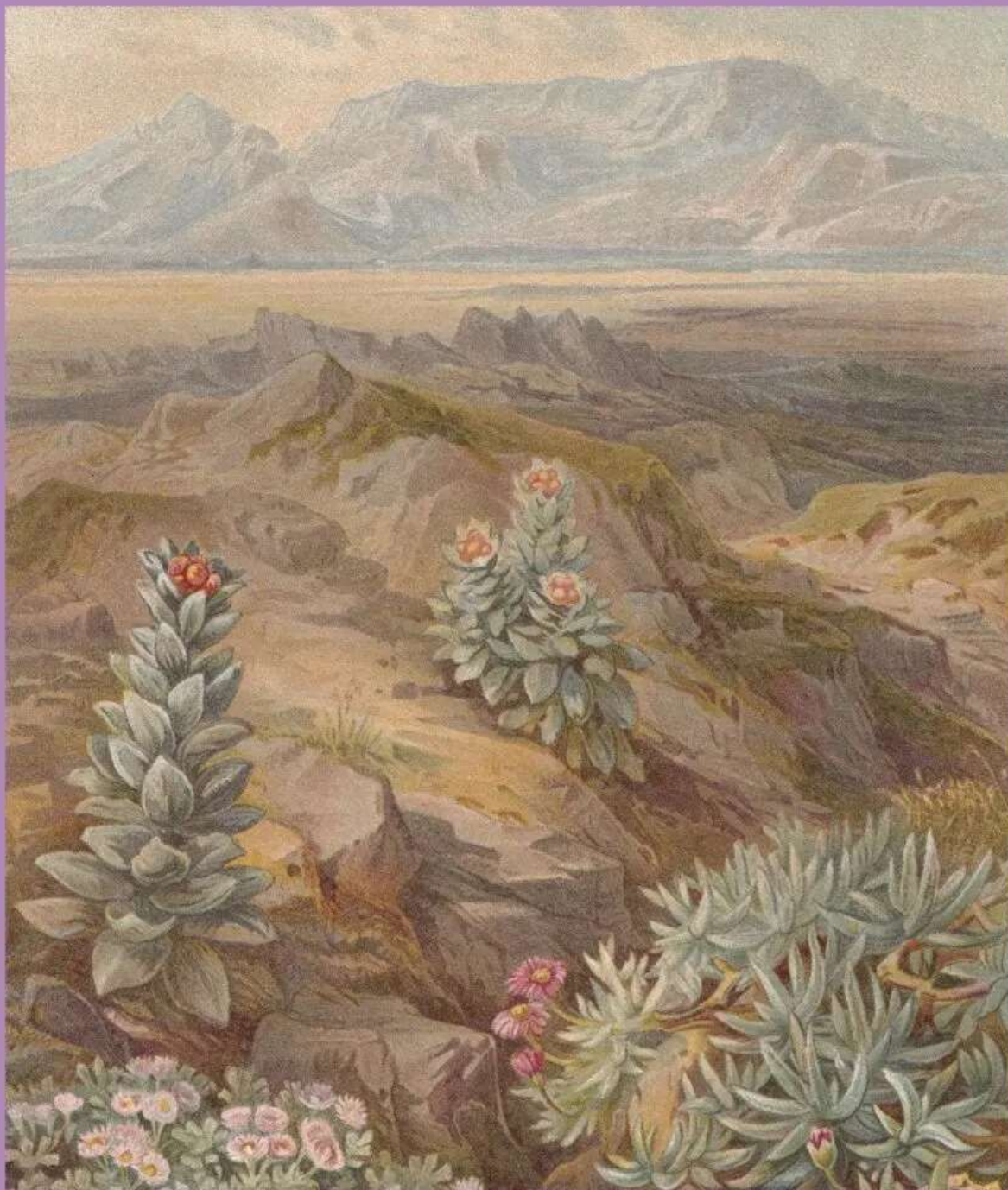
Tavshedens ø er sanselig og humoristisk

Romanen er opdelt i tre dele. Første del handler om jeg-fortællerens ankomst til Storbritannien med flashbacks til opvæksten i et ikke nærmere defineret afrikansk land. Dog får vi at vide, at det er en ø med bjerge, sletter, kyst omgivet af Det Indiske Ocean.

Fortælleren tackler familiens nedsættende og racistiske bemærkninger ved at fortælle opdigtede historier fra sit hjemland, brikker, der passer ind i Emmas fars imperialistiske verdensbillede, som briterne så verden i 1930'erne og 1940'erne – ikke som verden så ud midt i 1990'erne

Ligesom vi lidt henkastet får passager både om sultanens grådighed og magtmisbrug og om et-partistyrets brutalitet mod kritiske røster, hvorfor alle borgere er tavse.

Abdulrazak Gurnah

Towheed

Tavshedens Ø

Gutkind

Roman

Fortælleren kommer til Storbritannien for at få en uddannelse, velvidende, at han så ikke kan vende tilbage til øen i Det Indiske Ocean. Han bliver anset som en forræder og flygtning. I Storbritannien møder han Emma og bliver forelsket. Emma er oprørsk imod sin konservative middelklasseopvækst og det, at hun har valgt en farvet mand, er en sten i skoen for forældrene.

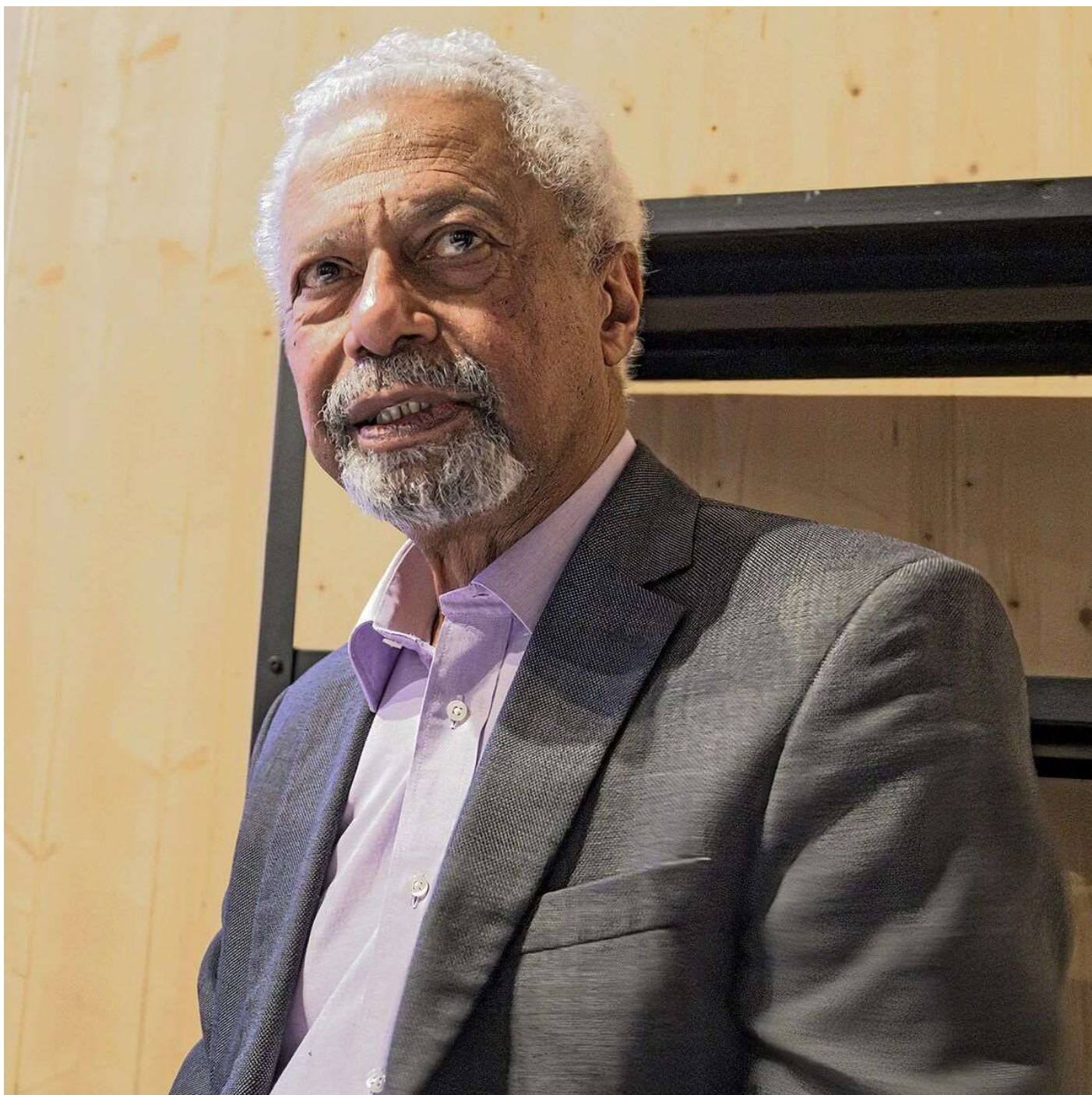
Fortælleren tackler familiens nedsættende og racistiske bemærkninger ved at fortælle opdigtede historier fra sit hjemland, brikker, der passer ind i Emmas fars imperialistiske verdensbillede, som briterne så verden i 1930'erne og 1940'erne – ikke som verden så ud midt i 1990'erne.

“romanen kan varmt anbefales, ikke alene fordi postkolonialismen granskes, men fordi *Tavshedens Ø* er en virkelig god læseoplevelse

Anden del handler om hans besøg i hjemlandet tyve år senere, hvor forholdene er gået fra værre til værst. Strømmen kommer og går, der er kun vand i hanerne et par timer om dagen og toiletterne er stoppede, fordi hele kloaksystemet er stoppet og ikke bliver vedligeholdt. Men ingen tør klage eller kritisere systemet.

Romanen er veloplagt fortalt, sanselig og humoristisk. Humoren kommer blandt andet til udtryk i beskrivelserne af det helt absurde magtmisbrug og bliver næsten tragikomiske. Eksempelvis tilbydes fortælleren et job i et oversætterprojekt af en departementschef.

Pengene blev søgt til at oversætte ”verdens bedste bøger”, oplyser departementschefen. Værker af Shakespeare, Marx, Tolstoj og Hemingway. Og han mener, at den skandinaviske kulturfond vil imødekomme ansøgningen, fordi fonden tidligere har bevilliget penge til kulturprojekter. Til et land, hvor ingen siger, hvad de mener, hvor tavsheden råder, hvor der mangler basale råvarer som sæbe, ris, sukker og olie.

Abdulrazak Gurnah (billedet) roman Tavshedens ø er en virkelig god læseoplevelse, mener Alice Riis Bach. Foto: Wikimedia Commons.

I stedet for jobbet hos embedsværket rejser fortælleren hastigt tilbage til London, efter han har afsløret sine fortællelser for familien. I brevene til sin mor, breve, der blev læst op for hende, skrev han gennem årene ikke noget om, at han har barn og kone i London. Først da moderen, stedfaderen, broderen og svigerinden arrangerer det tredje besøg af en syttenårig smuk pige som potentiel kone, får han fortalt om Emma og datteren Amelia hjemme i London.

Og tredje del handler om turen tilbage til London, hvor han på den ene side i flyet har en pruttende overvægtig mand og til den anden side en sørgende indisk kvinde. Så

skal der ikke spoiles mere her, romanen kan varmt anbefales, ikke alene fordi postkolonialismen granskes, men fordi *Tavshedens ø* er en virkelig god læseoplevelse.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser [lige her](#).

kolonialisme

Nobelprisen i litteratur

postkolonialisme

Alice Riis Bach

Alice Riis Bach er forfatter og uddannet cand.mag i Kultur og Formidling. Hun har skrevet bøger, undervisningsmateriale, artikler og journalistik. Hun underviser på skrivekurser og har en brændende interesse for litteratur.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE